

Viborg Kommune
Natur og Vand

Att.: Anders Gade
Sendt til: agad@viborg.dk

Afgørelse om at restaureringsprojekt i Åresvad Å ikke kræver miljøvurdering

Viborg Kommune, Natur og Vand, har som bygherre taget initiativ til et restaureringsprojekt i Åresvad Å. Projektet omhandler en række mindre restaureringstiltag, etablering af gydebanker og anlæg af et okkerbassin. Vedlagt i bilag 1 er et oversigtskort over projekttiltagene. Berørte matrikler omfatter matr.nr. 1a, 1g, 2d, 3b, 5ø, 7l, 10a, 10k, 10r, 16l og 20cu Havredal By, Fredriks.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, 10f (anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb). Derfor skal kommunen som myndighed for miljøvurdering vurdere, om det kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Hvis det gør, skal der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.

Afgørelse

Viborg Kommune træffer afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for restaureringsprojektet. Afgørelsen er truffet i henhold til miljøvurderingslovens § 21.

På baggrund af ansøgers udfyldte ansøgningsskema (se bilag 2) samt de hensyn, der fremgår af bekendtgørelsens bilag 6, har kommunen foretaget en screening af projektet (jf. lovens § 21, stk.1). Det er vurderet, at projektet ikke vil få væsentlig indvirkning på miljøet, og der derfor ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.

Afgørelsen offentliggøres d.d. på Viborg Kommunes [hjemmeside](#).

Beskrivelse af projektet

Restaureringsprojektet er sat i gang af Viborg Kommune som en del af indsatsprogrammet i statens vandområdeplaner, der skal sikre opfyldelse af miljømålsætningen om god økologisk tilstand og dermed forbedre vandkvaliteten i Åresvad Å.

Åresvad Å er et okkerbelastet vandløb, hvilket har en stor påvirkning på vandmiljøet i vandløbet. Derudover er de fysiske forhold ret fine. Vandløbet har fast bund af grus og generelt et godt fald. En del af det eksisterende grus er dog sammenkittet på grund af okkerbelastningen af vandløbet.

Hele Åresvad Å er målsat til god økologisk tilstand i vandområdeplanerne for 2021-2027. Den midterste og øvre strækning af vandløbet har henholdsvis ringe og dårlig økologisk tilstand på baggrund af tilstanden for fisk. De udpegede indsatser for

Dato: 16-08-2024

Sagsnr.: 24/15202
Sagsbehandler: vpjmar

Direkte tlf.: 87 87 55 17
Direkte e-mail: jmar@viborg.dk

Side 1 af 8

vandløbet i vandområdeplanerne er etablering af okkeranlæg og mindre strækingsbaserede restaureringer.

Formålet med nærværende restaureringsprojekt er at imødekomme indsatserne i vandløbet, hvorved vandkvaliteten og de fysiske forhold i vandløbet forbedres, hvilket vil være til fordel for både fisk, vandløbsplanter og smådyrsfauna, som er tilknyttet vandløbet. Projektet kan derfor medvirke til, at Åresvad Å kan opnå en bedre økologisk tilstand.

Projektet omfatter følgende projekttiltag:

- Udjævning af større niveauspring i vandløbsbunden ved afgravning og udlægning af gydebanker.
- Udlægning af dødt ved og variationsskabende sten.
- Etablering af okkeranlæg.
- Rydning af træer langs vandløbet.
- Sløjfning af to rørbroer.

Se oversigtskort med angivelse af stationer og placering af projekttiltag bilag 1.

Udjævning af vandløbsbund

Ved st. 8188 findes et styrt på vandløbet, som udjævnes ved at bryde de naturlige sten, som danner det, og herefter udjævne faldet i vandløbet ved at hæve vandløbets bund med stenmateriale.

Nedstrøms den røroverkørsel som findes ved st. 6470 findes et meget stort fald samt et styrt ved udløbet af røret. Her fjernes overkørslen og faldet udignes ligeledes ved at hæve vandløbsbunden med stenmateriale.

Rydning af træer

Der ryddes træer på en mindre strækning for at skabe bedre forhold for, at der kan etablere sig en naturlig vandløbsvegetation på strækningerne. Planterne bidrager til at ilte vandet i vandløbet, hvilket har en positiv effekt i forhold til at nedbringe den toksiske effekt af den høje okkerpåvirkning i vandløbet.

Udlægning af dødt ved og sten

For at forbedre den fysiske variation i vandløbet og forbedre forholdene for den naturlige flora og fauna, skal der udlægges dødt ved i form af mindre træstykker eller halvfældning af eksisterende træer, som er fastgjort ved fortsat af være "hængslet" ved stammen og derefter lægges ned på langs af vandløbet. Dertil udlægges nogle få større enkeltsten.

Fjernelse af fysiske forhindringer

Langs projektstrækningen findes to eksisterende rørbroer/overkørsler, som efter aftale med berørte lodsejere fjernes, da de ikke længere er i brug. Overkørslerne er beliggende i st. 6476 og st. 7988.

Ved fjernelse af rørbroer/overkørsler udignes faldet på stedet med sten på samme måde som udjævning af vandløbsbund i ovenstående afsnit.

Okkeranlæg

Kilden til en stor del af okkerbelastningen af vandløbet er i forundersøgelsen til projektet lokaliseret til at ske via små kilder lige umiddelbart opstrøms Ulvedalsvej i ca. st. 8610 samt mindre diffuse tilløb. Hovedkilden har udspring ca. 25 meter fra Åresvad Å i kanten af et skovområde.

For at mindske okkerbelastningen af vandløbet anlægges et okkeranlæg mellem kilden og vandløbet. Vandet fra de okkerholdige kilder ledes til et okkerbassin via en drænledning. Okkerbassinet udformes som et lavvandet bassin med dybere partier til opsamling af det udfældede materiale. Okkeranlægget får en volumen på ca. 800-1000 m³ og fylder et areal på ca. 1600 m².

Okkeranlægget indpasses med de eksisterende forhold for beskyttet natur på stedet og anlægges med organiske former, så det tilpasses området som et landskabeligt element.

Selve anlægsfasen af okkeranlægget planlægges, så risikoen for tab af okker til Åresvad Å minimeres mest muligt.

Vurdering af virkning på miljøet

Kommunen vurderer samlet set, at projektet ikke vil medføre sådanne påvirkninger af omgivelserne, at der skal udarbejdes en miljøvurderingsrapport.

Kommunen lægger i sin vurdering især vægt på, at der i en miljømæssig sammenhæng er tale om et simpelt projekt, der hverken i forhold til anlæggets karakteristika, placering eller potentiel miljøpåvirkning vil kunne have negativ indvirkning på miljøet.

Idet projektet ikke medfører bebyggelse eller befæstelse af arealer, og der ikke er tale om en produktion i forbindelse med projektet, vurderer kommunen ikke, at projektet har potentielle negative effekter på miljøet.

Projektet er ikke beliggende i et N2000-område, men Åresvad Å har udløb i Karup Å, som indgår i N2000-område N40, der er beliggende ca. 5,3 km vest for projektområdet. Da projektet ikke er beliggende indenfor N2000-området fokuseres på de arter på udpegningsgrundlaget for N40, der lever i eller hvis levevis er tilknyttet vandløbet. Det omfatter grøn kølleguldsmed, bæklampret, flodlampret, havlampret og odder. Dertil kommer også arter af flagermus, som findes i området og fouragerer langs vandløbet. Flere af disse arter er også bilag IV-arter.

Det er kun odderen, der er observeret i Åresvad Å. Projektet vurderes ikke at påvirke vandløbet som levested for odder. Selve anlægsarbejdet er over en kort periode og udføres kun i dagtimerne. Både odderen og arter af flagermus er aktive om natten. På sigt vil flere fisk og vandløbsinsekter (fødegrundlag) i systemet være positivt for arterne.

Formålet med projektet er at forbedre de fysiske forhold i vandløbet til fordel for fisk og smådyr. Herunder også lampretter, da fjernelse af fysiske forhindringer bidrager til passage og udlægning af grus har en positiv betydning for potentiale til yngleområde.

Etablering af okkeranlæg vurderes at bidrage til forbedring af vandkvaliteten, hvorfor det også vil gavne det nedstrømsliggende N30, som Åresvad Å har udløb til.

På den baggrund vurderes projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter at medføre negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget for N2000-områder eller den økologiske funktionalitet samt ikke at medføre forringelser af områdets naturtyper eller levesteder, som kan medføre en beskadigelse eller ødelæggelse af for bilag IV-arter i området.

Begrundelse

Viborg Kommune vurderer samlet set, at det ansøgte projekt ikke vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet. Kommunen lægger i sin vurdering især vægt på, at

- der ikke ændres væsentligt på vandløbet.
- der ikke sker væsentlig af påvirkning udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder eller det samlede Natura 2000-netværk.
- Det landskabelige udtryk og arealerne omkring påvirkes ikke væsentligt.

Habilitet

Viborg Kommune har forholdt sig til myndighedshabilitet i denne sag, da der er tale om en ansøgning fra én faggruppe i kommunens Natur og Vand afdeling til en anden. Team Vandprojekter har søgt om dispensation til projektet, og det er Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, der er myndighed i spørgsmålet om vurdering af sagen i forhold til vandløbsloven og dispensation fra § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Der er imidlertid ikke personoverlap mellem de to teams, og kommunens faglige kompetence til at træffe afgørelser på området er samlet i Team Natur- og vandløbsbeskyttelse, som også træffer afgørelse i eksterne ansøgninger.

Viborg Kommune vurderer, at det ansøgte ligger inden for, hvad der kan meddeles tilladelse til efter vandløbsloven og dispensation fra naturbeskyttelsesloven efter klagenævnspraksis. Det vurderes på den baggrund, at det ikke er hverken fagligt meningsgivende eller formelt nødvendigt at lade sagen behandle i en anden del af kommunens forvaltning, at indhente en udtalelse fra en anden myndighed eller fra et privat organ om sagens løsning.

Dermed vurderes det, at myndighedsrollen er tilstrækkeligt funktionelt opdelt indenfor Natur og Vand afdelingen i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 40, stk. 2.

Yderligere oplysninger

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal igennem en miljøvurderingsproces. Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning, og den tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler. Det kan dog oplyses, at projektet kræver tilladelse og dispensation efter henholdsvis vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven samt landzonetilladelse.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt fra dags dato i dette brev, jf. lovens § 39. Hvis det ansøgte projekt ændres, skal der sendes en ny ansøgning til Viborg Kommune, der skal vurdere, om ændringen skal miljøvurderes.

Projektet har været i høring i 8 uger i forbindelse med vandløbsloven. Der er ikke indkommet forslag, der har givet anledning til ændring af projektet.

Hvis der træffes spor efter fortidsminder, skal Viborg Museum straks kontaktes på oldtid@viborg.dk.

Offentliggørelse og klage

Afgørelsen offentliggøres d.d. på kommunens [hjemmeside](#) samtidig med tilladelse efter vandløbsloven og dispensation fra naturbeskyttelsesloven. Der er herefter fire ugers klagefrist på screeningsafgørelsen. Se klagevejledningen i bilag 3.

Hvis der er spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. nr. 8787 5517 eller mail nvmyndighed@viborg.dk.

Med venlig hilsen

Julie Østergaard Markussen
Biolog

Bilag

Bilag 1 – Oversigtskort over projekttiltag

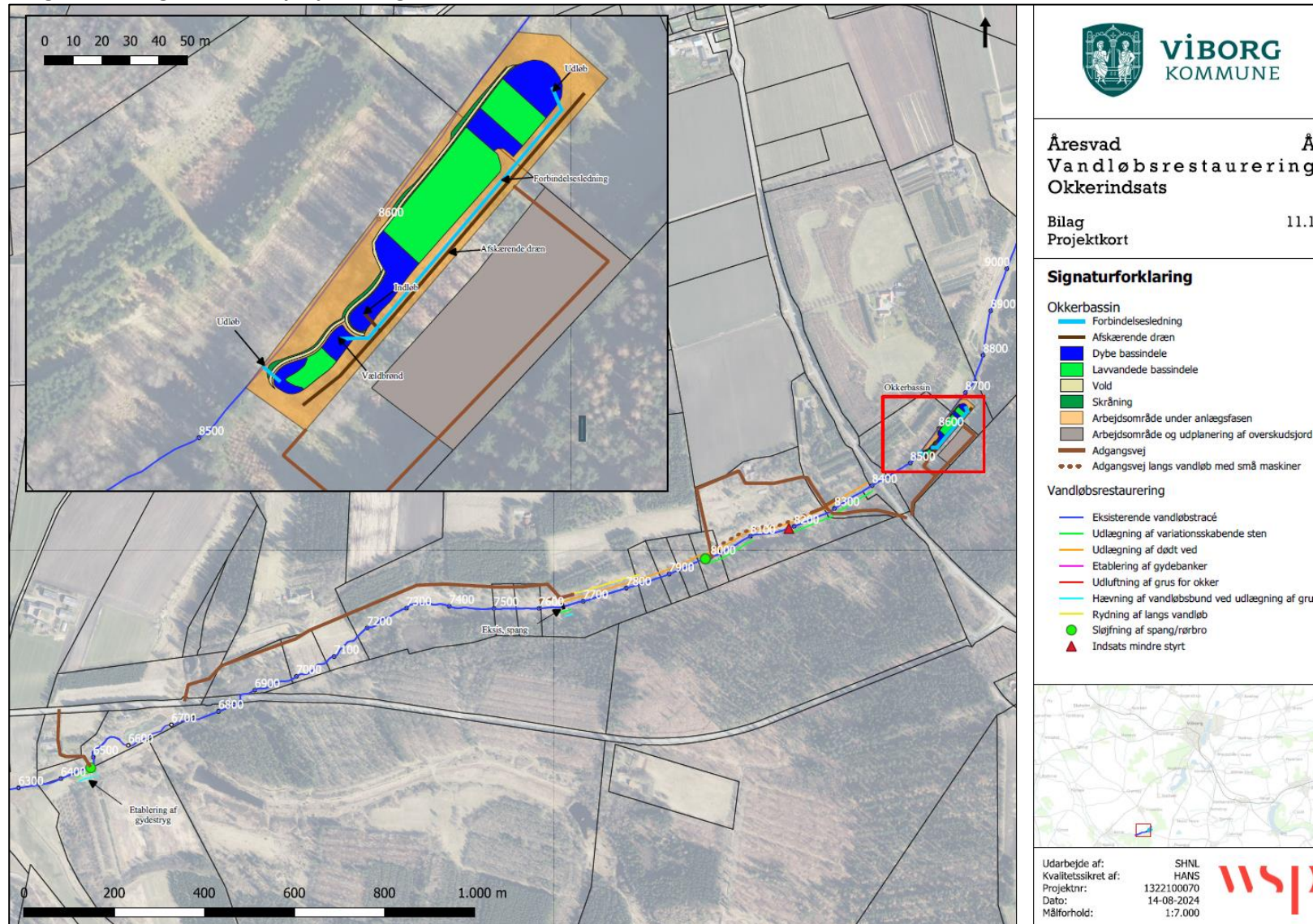
Bilag 2 – Ansøgning fra byherre af 25. juli 2024 (vedlagt separat)

Bilag 3 – Klagevejledning

Kopimodtagere

- Miljøstyrelsen Midtjylland – NOVANA-udviklingsstationer, mjy@mst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, entomologiskforening@gmail.com
- Dansk forening for rosport, dffr@roning.dk
- Dansk kano- og kajakforbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund – national, post@sportsfiskerforbundet.dk og lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund – lokal, himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, viborg@friluftsradet.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Fiskerikontrollen i Nykøbing Mors, inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
- Karup Å sammenslutningen (KÅS), formand, Tom Sørensen, tom@tmbs.dk
- Jørn Kristensen, konsulent for fiskeriforeningerne, jorn-k@post8.tele.dk
- Ejere af berørte matrikler samt øvrige lodsejere på vandløbsstrækningen

Bilag 1 – Oversigtskort over projekttiltag

Oversigtskort over projektstrækningen i Åresvad Å med angivelse af stationer (hvide tal) samt signaturforklaring for projekttiltag. Øverst til venstre fremgår et detailkort af okkeranlægget, som anlægges ved placeringen angivet med rød firkant.

Bilag 3 – Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet og klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsesdatoen.

Afgørelsen efter vandløbsloven kan påklages af:

1. Den, afgørelsen er rettet til
2. Enhver, der må have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
3. En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker (jf. vandløbslovens § 84).

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via klageportalen: [Nævnenes Hus](#). Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på [borger.dk](#) og [virk.dk](#), hvor du kan logge på med MitID.

Klagen sendes via klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.